

se zdravje in sreča posameznikov kakor tudi zdravi naraščaj človeškega rodu. Čim večja je spolna nenravnost, tem bolj se zmanjšuje število zakonov in tem pozneje se zakoni skleпajo. Tudi značaj ljudi se slabša, čim se širi razuzdanost, mera za vojaške novince se zmanjšuje, vedno več je nezakonskih otrok, ki bodisi umirajo bodisi postajajo zločinci; opažamo, da prebivalstvo ne narašča, kar bi bilo naravno, ampak da se zmanjšuje.

Zgodovina potrjuje, da je spolna nrvnost temelj velikosti naroda. To vidimo jasno n. pr. pri mohamedanskih in drugih vzhodnih narodih. Posledica njih zakonskih razmer je nedostatek človekoljubnosti. Ti narodi nimajo dobrodelnih zavodov, ne poznajo pomena človeškega življenja, kazni se nadomešča z mučenjem, hrabrost s surovostjo in krutostjo. Npravnega napredka ni.

V t. zv. krščanskih deželah se enoženstvo priznava sicer z besedo, toda v resnici se velik del ljudi ne ravna po tem. Razširjeno je prepričanje, da je moški in ženski značaj tako različen, da isto npravno pravilo ne more veljati za oba spola.

Zgodovina nas pa poučuje, da mora npravni razvoj napredovati v enaki meri kakor znanstveni, sicer neizogibno narod propada. Ta npravni razvoj pa vrši zlasti žena, in čistost žene ni mogoča brez čistosti moža.

To, kar smo doslej povedali, je odgovor na prvo vprašanje, kaj je pravi vzor vzajemnega razmerja med možem in ženo, oni vzor, ki pomenja napredek in razvoj.

Zgodnji in zvesti zakon enega moža in ene žene je pravi vzor človeške družbe.

Zvesta zveza krepkega in čistega mladega moža s krepko in čisto mlado ženo je pravi in edini zarodek, iz katerega more vzrasti krepki narod.

(Dalje prihodnjič.)

БИЧ ГУЈИНСКИ.*)

Саме се гује у бич уплеле,
а присојка се ушвиғарила,
саме се нуде Павлу Брачанцу:
„Узми нас, узми, Павле Брачанче,
ишибај нама своју Дамјанку,
она је сестру нашу заклала,
да једом њеним тебе отрује.
— Прихвати Павле бича гујинска,
са њиме дође својој Дамјанци,
уз њу сјеђаше млади Дужевн,
његова рука дјердан Дамјанчин.
Ошину Павле бичем гујинским
једном на десно, другом на лјево,
једном Дамјанку, другом Дуждића.
Помодри цјела снага њихова,
очи се њима исколачише,
уста се њина запјенушише,
руке се њине грчем грчише.
Гледа их Павле, пак им бесједи:
„Пољубите се, загрлите се,
кратки су данци, сунце залази!“
Док их је Павле тако гледао,
присојка гуја и њег упече,
да кратком муком дугу откупи.
Гуја га пецну, пак се отрова
од љута трова, јада његова.

БИЧ ГУЈИНСКИ.**)

Same se guje u bič uplele,
a prisojka se ušvigarila
same se nude Pavlu Bračancu,
„Uzmi nas, uzmi, Pavle Bračanče,
išibaj nama svoju Damjanku,
ona je sestru našu zaklala,
da jedom njenim тебе отрује.“
— Прихвати Павле бича гујинска,
са њиме дође својој Дамјанци,
уз њу сјеђаше млади Дужевић,
његова рука дјердан Дамјанчин.
Ошину Павле бичем гујинским
једном на десно, другом на лјево,
једном Дамјанку, другом Дуждића.
Помодри цјела снага њихова,
очи се њине исколачише,
уста се њина запјенушише,
руке се њине грчем грчише.

*) Iz knjige „Снохватице Змајовине“, III.

**) Transskripcija.

Gleda jih Pavle, pak im bjesedi.
„Poljubite se, zagrlite se,
kratki su danci, sunce zalazi!“
Dok ih je Pavle tako gledao,
prisojka guja i njeg upeče,
da kratkom mukom dugu otkupi.
Guja ga pecnu, pak se otrova
od ljuta trova, jada njegova.

SLEPEC MATIJA. ADAM SEVER. LJUBLJANA.

Nastalo je čisto mirno. Stal je poleg zvonika ter čakal.

Okoli in okoli cerkvice sv. Petra so bili razpeti šotori, pokriti z belim platnom, v katerem se je gugal lahen vetrič, in včasih se je platno napelo, da so zaškripale vereje, po katerih je bilo raztegnjeno. Pod šotori so se bleščali živobarvani medeni konjički, petelinčki, srca in belorudeči zavitki z odpustkom, kajti obhajali so cerkveni god. Zadej so dremali prodajalci. Nad šotori se je nemo dvigal nizek, širok zvonik z visoko, malce začrnelo, leseno streho, na kateri je bil pritrjen železen križ; bil je videti kakor starček v zimski kučmi. Pod njim so se raztegali močni oboki, ki so ga nosili in izpod katerih se je videlo skozi vrata v nizko cerkvico z majhnimi, omreženimi okni.

Matija je napenjal ušesa ter poslušal; čulo se je le mrmranje duhovnikovo pred altarjem in odgovarjanje strežnikovo. Tipal je po črnikaсти, z rdečimi križci posuti lajni, ki mu je visela okolu vratu, in silno ga je mučilo, ker se še ni upal zavrteti; vsak trenotek se mu je zdelo, da bo opravilo končano in da se vsujejo ljudje na prosto.

Naenkrat pa je zaslišal nad seboj v zvoniku neko premikanje, in skoro je zapel zvon, za njim pa so zašuščale orglje, in srebrni mašni zvončki so zažvenkljali v cerkvi in vsi ti glasovi so vreli raz nizkega griča tja doli na livade. Nebo je bilo temnomodro

ter se pogrezalo v daljavi za zelenimi holmi na zemljo; tudi najoddaljenejši griči so se videli v jasnih, razločnih konturah. V globoki modrini se je blesketalo solnce sredi nebeškega svoda kakor zlat ogenj ter napajalo s polno svetlobo ozračje.

Namah so utihnile orglje; med vrati je nastala gnječa in posamične gruče so se vsipale na plano.

Slepec je presenečen zagrabil za vreteno ter zavrtel, da je zaškripala lajna, ter začel prositi s klobukom: Usmilite se v Kristusovem imenu slepega reveža. Vedel je, da sedaj najložje dobi kak dar, ako ga sploh dobi. Stegal je med gnječo roko, in večkrat so ga potisnili ljudje nazaj, da je omahnil na zid, sem in tja mu je kdo zaklical, naj pazi, da ne strese drobiža, toda vkljub temu je silil Matija vedno tja, kjer je bil največji naval.

Prodajalci pod šotori pa so dvignili glave kvišku ter pričeli švigati sem ter tja. Vse se je gibalo okoli cerkve svetega Petra, a pod šotori je šumelo kakor v panjih. Mladenci so izbirali dekletom srca in nazobčane zavoječke, starejši možje pa so stali po dva ali trije skupaj in opazovali vreme ter majali z glavami. Ko je prišel pri zadnjih vratih iz zakristije mlad duhovnik, se je ljudstvo umikalo, se mu odkrivalo in mu poljubljalo roko.

V cerkvi je ostalo le še malo ljudi.

Božič pa je vrtil lajno. Hitel je, kar je mogel, kot da bi hotel s tem prisiliti ljudi, da mu vržejo kaj v klobuk.

Naenkrat pa je zvon utihnil za hipec, na to pa se zopet oglasil iz lin; zazvonilo je poldne. Možje, kar jih je bilo blizu cerkve, so se odkrili ter glasno molili, ženske pa so odhitele po stezah navzdol, da so jim frfotale pisane rute, in med potom so čebetale molitve, gledaje v tla. Ko je utihnil zvon, so se počasi odpravili tudi kmetje.

Slepec je ostal sam pred vrati. Zravnal se je ob zidu ter pospravil drobiž,